

Opmerkingen naar aanleiding van wetsvoorstel in internetconsultatie van de Wet handhaving sociale zekerheid)

Allereerst merkt het platform op dat het moeilijk is om in deze fase al uitspraken te doen over dit wetsvoorstel zonder de onderliggende AMvB's of mogelijke ministeriële regelingen.

Dat is belangrijk omdat art. 3.10 van het wetsvoorstel de wetgever de bevoegdheid geeft om over het volledige boete-hoofdstuk een AMvB of ministeriële regeling te laten vaststellen. In art. 5.4, tweede lid van het wetsvoorstel wordt over de hoogte van de boete en de criteria die daarbij gelden een soortgelijke brede delegatie-bevoegdheid geïntroduceerd.

Door een dergelijke breed geformuleerde delegatie-bepaling is voorts niet zorgvuldig doordacht welk onderwerp je in een wet regelt, en welke onderwerp je in een AMvB regelt. En waarom je bij belastende besluiten en al helemaal bij punitieve besluiten, je ruimte laat voor verder doordelegeren naar een ministeriële regeling. Waarom wordt gesteld “bij of krachtens” en wordt niet beperkt tot “bij”?

Op grond van Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek geldt bij het ontwikkelen van nieuwe wetgeving de minimale eis van een evaluatie van bestaande wet- en regelgeving en jurisprudentie, alsmede de vaststelling dat er in die bestaande wet- en regelgeving en jurisprudentie essentiële problemen zijn die er om vragen dat die worden opgelost.

A. In dit wetsvoorstel wordt iets compleets nieuws geïntroduceerd over boeten terwijl zowel de uitvoeringspraktijk als de rechterlijke macht in een periode van 10 jaar, prima overweg kunnen met art. 18a PW en het Boetebesluit SZW (2017).

B. Hetzelfde geldt voor maatregeloplegging in de PW. In de rechtspraak is er door zowel de CRvB als door rechtbanken genuanceerde jurisprudentie ontwikkeld over dringende redenen bij het matigen danwel het afzien van maatregelen op grond van art. 18, lid 10 PW als over de inkeer- regeling op grond van art. 18, lid 11 PW. Dat wordt breed gedragen.

Welk probleem in dit bestaande wettelijk en jurisprudentieel kader beoogt dit wetsvoorstel op te lossen ?

Meer inhoudelijk:

Het platform merkt op dat, anders dan de huidige praktijk in de gemeentelijke uitvoering, gesproken wordt over een benadelingsbedrag op bruto basis in plaats van het huidige bedrag op netto basis. De logica om te werken in de gemeentelijke uitvoering met een bruto benadelingsbedrag ontbreekt.

Verder wordt voorgesteld – in lijn met de terminologie in de Abw- te spreken over belanghebbende in plaats van betrokkene. En bovendien wordt bij de begripsaanduiding maatregel ten onrechte verwezen naar het weigeren van de uitkering wegens het niet naleven van een meewerkplicht terwijl in de PW bij een maatregel de uitkering niet wordt geweigerd. En bij schending van een verplichting op grond van PW gaat het niet enkel om een meewerkplicht.

Bovendien wordt in 2.1 in lid 3 ten onrechte verwezen naar artikel 3.4 tweede lid waar het eerste lid lijkt te zijn bedoeld. En in die verwijzing naar 23, vierde lid, Strafrecht wordt verwezen naar maximale

sanctiebedragen. Die schakelbepaling is onnodig en bovendien complicerend omdat dan eerst een onderzoek naar de verwijtbaarheid moet worden gemaakt om vast te stellen hoe lang de herzienings- of intrekkingperiode zal zijn.

Voorgesteld wordt in artikel 2.1 die verwijzing in het derde lid te vervangen door een benoemd geldbedrag van bijv. € 30.000 of aan te haken bij het huidige bedrag van strafrechtelijke aangifte van € 50.000-. De huidige schakelbepaling met 3.4 en 23, vierde lid, Strafrecht leidt tot een onmogelijke bewijslast in de uitvoering.

Over artikel 3.2 (toelichtingsgesprek) is het platform van mening dat deze bepaling overbodig is gelet op de bepaling in de Awb over zienswijze horen. Bovendien doet deze bepaling waarin de gelegenheid wordt gegeven een gesprek te voeren geen recht aan goed werkende praktijk waarbij belanghebbende de kans krijgt schriftelijk zijn zienswijze te geven.

Het platform ziet de meerwaarde van dit artikel 3.2 niet in ten opzichte van zienwijzethode volgens de Awb die deze schriftelijke zienswijze ook mogelijk maakt. De meerwaarde van een gesprek om te komen tot een redelijk op te leggen boete wordt niet gezien met deze bepaling ten opzichte van een voornemen van een boete en waarbij de klant daarop zijn zienswijze kan geven. Deze voorgestelde bepaling doet ook geen recht aan gebruikelijke rechtspraak die uitgaat van het feit dat het de klant is die die verzachtende omstandigheden aankaart.

Het platform merkt ook op dat artikel 3.4 lid 2 – tweede zin- ,waarin is bepaald dat het bestuursorgaan zich voor het bewijs kan baseren op de door hem gestelde, en door de betrokkene niet of onvoldoende weerlegde vermoedens die gebaseerd zijn op feiten, miskent dat al sinds een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep in 2017 het duidelijk is dat niet gewerkt mag worden met een omgekeerde bewijslast. Deze bepaling van 3.4 lid 2 is daarmee onvolledig en niet wordt ingezien waarom niet integraal te tekst is overgenomen van Boetebesluit SZW, art. 2, lid 9 en 10.

Artikel 3.5. De zelfmelder wordt geïntroduceerd en dit wordt gekoppeld aan een redelijke termijn zonder dit verder uit te werken. Waarom niet aansluiten bij de redelijke termijn van 60 dan van 2aa lid 2 boetebesluit?

In **art. 3.5 en art. 3.6, sub b** van het wetsvoorstel wordt benoemd dat afgezien kan worden van het geven van een bestuurlijke boete en volstaan kan worden met een waarschuwing, wanneer een boete in het concrete geval naar het oordeel van het bestuursorgaan niet zal bijdragen aan de met het opleggen van een bestuurlijke boete te dienen doelen;

4 opmerkingen hierover:

1. Dit creëert een nagenoeg onbegrensde onderzoeks- en motiveringsplicht voor het college en zal leiden tot een aanmerkelijke verhoging van uitvoeringslasten;
2. Dit heeft een forse aanzuigende werking richting bezwaar en beroep omdat het gegeven criterium nauwelijks afgebakend is en af te bakenen valt;
3. In het huidige Boetebesluit SZW is er fijn uitgewerkte balans qua afweging tussen:
  - (a) de omstandigheden ten tijde van de gedraging ogv. art. 2a, lid 1 Boetebesluit;
  - (b) de omstandigheden na de gedraging ten tijde van het nemen van het boetebesluit ogv. art. 2, lid 8 Boetebesluit;
  - (c) de overtreding van de inlichtingenverplichting of de hoogte van het benadelingsbedrag is mede te wijten aan het bestuursorgaan dat bevoegd is de bestuurlijke boete op te leggen. De uitvoeringspraktijk en de rechter kunnen met deze criteria qua evenredigheids- toetsing in 10 jaar uitvoeringspraktijk prima mee vooruit. Waarom wordt dit niet zo overgenomen ?

4. Waar het wetsvoorstel wel in voorziet, en dat zou mooi zijn, is de ruimte om in plaats van een boete een schriftelijke waarschuwing te geven en dit ruimer te formuleren dan nu het geval is in art. 2aa Boetebesluit SZW.

Artikel 3.8 Recidive

De recidivetermijn wordt hier gesteld op een termijn van 5 jaar. Deze termijn is ook reeds benoemd in art. 18a, lid 8 PW. In de uitvoeringspraktijk is een dergelijke lange termijn nogal eens als knellend aan te merken omdat een klant lang in de greep wordt gehouden bij een 2e verwijtbare gedraging.

Als het streven van het wetsvoorstel gericht is op meer maatwerk mogelijk te maken, waarom niet deze recidive-termijn beperken tot bijvoorbeeld 2 jaar en dit koppelen aan de reeds genoemde voorwaarde bij de voorwaardelijke boete, zoals beschreven in art. 3.7, lid 3 van het wetsvoorstel.

Het platform vindt het een meerwaarde dat dat nieuwe lid 3 van art 3.7 een vorm van preventief handhavings- beleid koppelt aan repressief handhavingsbeleid.

Artikel 5.5. Ten onrechte wordt gekozen voor de term weigeren omdat bij een maatregel in de gemeentelijke uitvoering niet wordt gesproken over het weigeren maar over afstemmen. En waarom is gekozen voor een bepaling die voorziet in ten minste een maand?

En waarom wordt in lid 2 Waarom wordt hier niet een wettelijk verplichte heroverwegingsbevoegdheid van 3 maanden aan gekoppeld zoals nu staat in art. 18, lid 3 PW, waarin het bestuursorgaan verplicht na 3 maanden moet onderzoeken of er inmiddels gewijzigde feiten en omstandigheden zijn, zowel qua gedrag van de klant als qua woon-, leef- en financiële situatie van de klant ?

Hoofdstuk Wijziging sociale zekerheidswetten

In art. 7.5 sub A wordt art. 18, lid 9 tot en met lid 11 PW vervallen verklaard. Dat is jammer omdat juist over art. 18, lid 10 en lid 11 veel genuanceerde jurisprudentie bestaat over respectievelijk dringende redenen en de inkeerregeling. Waarom deze laten vervallen ?